

36 742 Regels betreffende de financiering van politieke partijen en transparantieregels met betrekking tot hun interne organisatie en financiën, evenals regels met betrekking tot het toezicht en het verbieden van politieke partijen (Wet op de politieke partijen)

Nr. 16 Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 mei 2026

Op 12 mei 2025 heeft de regering het wetsvoorstel houdende de Wet op de politieke partijen (hierna: Wpp) ingediend bij uw Kamer.¹ Dit wetsvoorstel is van groot belang, omdat het beoogt de onafhankelijke positie van politieke partijen te versterken en de weerbaarheid van de democratische rechtsstaat te bevorderen.

Het wetsvoorstel voorziet in de oprichting van een nieuw zelfstandig bestuursorgaan (hierna: zbo), de Nederlandse autoriteit politieke partijen (hierna: Napp), om de uitvoering en naleving van de wet te borgen. Hiermee zal het toezicht op de naleving van de regels voor politieke partijen overgaan van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties naar de Napp. Recent heb ik uw Kamer geïnformeerd dat de streefdatum voor de inwerkingtreding van de Wpp verschoven is naar 1 januari 2028.²

Ondertussen blijf ik werken aan het voorbereiden van de inwerkingtreding van de Wpp en de oprichting van de Napp. Zo zal uw Kamer spoedig de nota naar aanleiding van het verslag ontvangen. Gezien de belangstelling die uw Kamer heeft getoond in de Wpp en het grote belang dat ik zelf aan dit wetsvoorstel hecht, vind ik het belangrijk uw Kamer middels deze brief te informeren over twee zaken die in gang gezet zijn met het oog op een goede transitie van het toezicht. Op deze manier blijft u goed op de hoogte van de stappen die op dit dossier worden gezet. Het betreft de aanbidding van een ex ante uitvoeringstoets voor de Napp en de aanstelling van een ambtelijk kwartiermaker voor de inrichting en oprichting van de Napp.

¹ Kamerstukken II 2024/25, 36 742, nr. 1-4.

² Kamerstukken II 2025/26, 36 742, nr. 14.

1. Ex ante uitvoeringstoets Napp

In het voorjaar van 2025 is Bureau Berenschot gevraagd om een ex ante uitvoeringstoets uit te voeren voor de oprichting van de Napp. De uitvoeringstoets richtte zich op de volgende twee vragen:

1. Hoe kan de uitvoering van de taken van de Napp zo worden ingericht dat het toezicht functioneert zoals de wetgever heeft beoogd?
2. Waarmee moet rekening worden gehouden om te kunnen anticiperen op knelpunten die door stakeholders en/of de huidige uitvoerder en toezichthouder worden gesignaleerd?

Met deze brief bied ik u de resultaten van de ex ante uitvoeringstoets aan. Uit het bijgevoegde rapport blijkt dat het toezicht dat de Napp zal uitvoeren wezenlijk is voor het borgen van publieke waarden als transparantie, integriteit en weerbaarheid van de democratische rechtsstaat, maar tegelijkertijd een hoge politieke gevoeligheid kent. Om als Napp gezag op te bouwen wordt geadviseerd te werken vanuit duidelijke werkprocessen en een voorspelbare, risicogerichte en ondersteunende benadering. Vier kernprincipes staan daarbij centraal: onafhankelijkheid, professionaliteit, doelmatigheid en transparantie. Hierbij is bijzondere aandacht geadviseerd voor decentrale partijen, voor wie de Wpp nieuw is en extra ondersteuning en een lerende aanpak essentieel zijn. Deze bevindingen worden meegenomen bij de verdere inrichting van de Napp.

Ten tijde van de uitvoering van de ex ante uitvoeringstoets was nog niet bekend dat de streefdatum van de inwerkingtreding verschoven is naar 1 januari 2028. Dit heeft echter geen gevolgen voor de inhoud en resultaten van de toets. De in het rapport opgetekende aanbevelingen en aandachtspunten blijven gelden.

2. Aanstelling en opdracht kwartiermaker

Op 1 november 2025 is voor de oprichting en inrichting van de Napp een ambtelijk kwartiermaker aangesteld. Deze kwartiermaker is ervoor verantwoordelijk dat de Napp per 1 januari 2028 haar in de Wpp vastgelegde taak volledig kan uitvoeren.

Mijn uitgangspunt bij de genoemde voorbereidingen voor de oprichting van de Napp is dat deze haar taken kan gaan uitvoeren

zoals de wetgever het heeft bedoeld; onafhankelijk, deskundig, transparant en met voldoende gezag. Ik zie uit naar de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel en naar een spoedige oprichting van de Napp.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
P.E. Heerma